

Nýtt landsstýri

Í gjár fingur vit so nýtt landsstýri. Og er tað fyrstu ferð í mong, mong ár, at einans tveir flokkar mynda eitt landsstýri, nevniliga javnaðarflokkurin og fólkaflokkurin. Hesir báðir flokkar hava 17 tingmenn og er hetta tað magiska talið, sum er neyðugt fyri at kunna skipa eina samgongu. Javnaðarflokkurin hevur 10 tingmenn og fólkaflokkurin 7. Landsstýrismanningin sær tí soleiðis út: javnaðarflokkurin fær løgmann og trýggjar landsstýrismenn og fólkaflokkurin fær trýggjar landsstýrismenn.

Tað hevur tikið drúgvartíð enn menn høvdu roknað við at skipa hetta landsstýri. Av tí at møguleiki var at skipa samgongu við tveimum flokkum varð mettt, at hetta fór at ganga skjótari fyri seg enn vanligt hevur verið. Men flokkarnir hava so givið sær góða tíð at umrøða flest øll samfelagsmál og hava nú skrivað samgonguskjal, sum setir upp høvuðslinjur í politikkinum komandi fyra árin. Hesir høvuðslinjur fara vit at nema við í komandi oddagreinum og gera okkara viðmerkingar til.

ÆTLANIN var, at landsstýrið skuldi veljast mánadagin, men burðurin gjørdist torførari enn roknað við, tá tað bráðliga kom upp ósemja í javnaðarflokkinum um landsstýrismanningina. Henda ósemja er síðani loyst. Í landsstýrið fyri javnaðarflokkinn eru vald: Atli Dam, Tummás Arabo, Marita Petersen og Jóannes Eidesgaard, og fyri fólkaflokkinn Jógván Sundstein, John Petersen og Svend Áge Ellefsen.

POLITISKI setningurin hjá samgonguni er sambært samgonguskjalinum at skapa javnvág í samfelagsbúskapin, at røkja fiskastovnar á Føroya-leiðunum við skynsemi og við ábyrgd fyri framtíðini, at fáa fiskivinnuna at hvíla í sær sjálvari, at virka móti arbeiðsloysi, at menna samfelagið, at gera nýggja og meira rættvísa skattaskipan, at loysa undirgrundarmálið, at gera sjálfstýrisslóg og nýggja stýrisskipan fyri Føroyar, at verja umhvørvið á sjó og landi, og at røkja og menna føroyskan mentanar- og siðarv.

TAD er eingin loyna, at mong javnaðarfólk seta eitt stórt spurnartekin við umrøddu samgongu. Víst verður á, at flokkarnir hugsjónarliga og ideologiskt liggja alt ov langt frá hvørjum øðrum til tess at kunna reka ein politikk, sum líkast javnaðarpolitikki, og at tað ber ikki til at samstarva við ein flokk, har Óli Breckmann er avgerandi atkvøða. Eisini hetta hava vit víst á, men nú hevur so ein samd floksleiðsla í javnaðarflokkinum umboðandi tingmanning og øll feløgin kring landið góðtikið eitt tilíkt samarbeiði. Og tað sleppur tí at standa sína roynd.

VIT kunnu so bara vóna, at flokkarnir fara at røkka praktiskum loysnum, sum kunnu gagna landinum, ið jú er í stórum trupulleikum. At mál verða viðgjørd og loyst, sum ikki bara javnaðarfólk, men sum fólk flest fegin síggja eina loysn á. Her verður serliga hugsað um tey stóru málini, ið viðvíkja fiskivinnuni, fiskiðnaðinum, búskaparstöðuni og arbeiðsloysisnum, men eisini um onnur mál, sum leingi hava ligið á láni.

Sum dømi kunnu vit nevna rúsdrekkamálið, sum eingir flokkar higartil hava torað at nomið við, men sum hesir báðir samgonguflokkaruttan iva kunnu finna eina betri loysn enn verandi ómynduggerandi skipan. Tað er eisini greitt, at júst javnaðarflokkurin og fólkaflokkurin helst eru teir frægastu til at loysa so týðningarmikil mál sum undirgrundina, sjálfstýrisspurningin, EEC, fyri bert at nevna nøkur teirra.

NÚ er samgongan so skipað, og eigur hon at sleppa at royna seg. Hóast ofta ymskir á máli í ymsum spurningum, so er tað okkara metan, at vit við leiðsluni í Tinganesi — við Atla Dam sum lögmanni og Jógvani Sundstein sum varaløgmanni — fáa eitt gott samarbeiðsteam, sum heldur enn at hyggja eftir lokalpolitiskum og øðrum áhugamálum, veruliga fara at reka landspolitikk, sum so stórvurð er á, ein landspolitikk, sum ikki bara hyggur eftir degnum í dag ella í morgin, men sum lítur longri fram og leggur til rættis ein langsíktan politikk til frama fyri allar Føroyar.

NÚ eru helst ymsar meiningar um býti av málsøkjum. Tað eru tey, sumuttan iva halda, at javnaðarflokkurin hevur ikki fingið nóg stór og týðningarmikil málsøki í Tinganesi, nú fólkaflokkurin hevur fingið bæði fíggingarmál og fiskivinnu. Nakað kann vera um hetta, men hetta er so tað partarnir hava samráðst seg til.

VIT eiga tó undir ongunum umstøðum at undirmeta málsøkini hjá javnaðarflokkinum. Eitt tað kanska mest týðningarmesta málsøkið, ið

er fiskiðnaðurin, hevur javnaðarflokkurin fingið at umsita. Tað er júst her, at vit skulu til at bróta upp úr nýggjum og skapa møguleikar fyri einum framtíðar fiskiðnað, ið góðskar fiskin meira og harvið gevur stórri virði til samfelagið. Hetta økið eiga vit á ongan hátt at undirmeta. Síðani eru tað almannaheilsu-, íbúðar- og arbeiðsmarknaðarmálini, ið altíð hava staðið júst javnaðarflokkinum nær. Hesimálsøki hava stóran týðning fyri okkum øll. Og aftrat hesum skal so eisini einasta kvinnan í landsstýrinum, ein javnaðarkvinna, umsita skúla- og mentanarmálini, eisini øki, ið vit undir ongunum umstøðum eiga at undirmeta týðningin av.

SAMANUMTIKIÐ má nokk sigast, at umframt at hava fingið lögmann, so hevur javnaðarflokkurin fingið stóra og álvarsliga ábyrgd í Tinganesi. Nú er at vóna, at nýggju landsstýrisumboðini megna at liva upp til hesa stóru ábyrgd og avbjóðing. Vit ynskja teimum og øllum landsstýrinum góðan arbeiðshug og vóna, at setningurin: at fáa gongd á aftur hjólini, verður fylgdur.

Sosialurin

sosigaley

Dimmalætting

DAGBLAÐIÐ

KLASSUR

14. SEPTEMBER

FRÍU FØROYAR

NORD-ÞÝST

Sambandið vildi ikki

«Hóast sambandsflokkurin var sinnaður fyri justeringum í verandi heimastýrisslóg, valdi javnaðarflokkurin heldur ikki fólkaflokkinn. Ein itøkilig ábending um, at snaringin miðskeiðis í sjeitirunum hevði sum høvuðsmál: einki meira við sambandsflokkinn at gera. Nú er so ið hvussu er eingin Pauli Ellefsen meira at skylda uppá», skrivur pn í politiskari

viðmerking í Dimmalætting.

Niðurstøðan í hesum viðmerkingunum til samgongusamráðingarnar er tann, at javnaðarflokkurin heldur ikki hesaferð ynskja at koma í samgongu við sambandsflokkinn og at orsøkin til hetta heilt einfalt er ein ávisur persónur í javnaðarflokkinum.

Sipað verður helst til formann floksins og nú júst valda lögmann. Um hetta er so, er hann helst maður fyri at svara sjálvur, men kunnu vit siga, at sambandsmenn og flokk-

ur teirra sjálvir eiga stóran part av skyldini av, at teir ikki bara einaferð men fleiri ferðir hava verið noyðdir at sita í andstöðu. Táverandi formaður floksins fjaldi ongantið litlu virðingina fyri bæði formanni javnaðarfloksins og øðrum javnaðarmonnum í afturvendandi álopinum sínum á júst javnaðarflokkinn bæði á tingi og í Dimmalætting á um ár. So ein kann ikki júst siga, at táverandi formaðurin legði upp til nakað positivt samarbeiði millum sambandið og javnaðarflokkinn.

Og tianverri má sigast,

at núverandi formaðurin við sínum treiskeika hevur ikki vist nóg stóran samarbeiðsvalja. Ultimativu úttalili hansara í útvarpinum aftan á fyrsta samráðingarfundin við javnaðarflokkinn um, at sambandið fór bara út í Tinganes undir tí treyt, at tað bleiv ríkin borgarligrar sambandspolitikkur, borgaði nú heldur ikki fyri einum positivum og vælviljandi samarbeiði við javnaðarflokkinn.

Hetta var spell, tí vit væntaðu okkum veruliga ein meira medgjørligan og meira vælviljandi sambandsflokk, tá nýggi for-

maðurin tók við.

Nú roynir pn so at fyrigykla fólk, at javnaðarflokkurin hvorki nú ella áður hevur viljað í samgongu við sambandsflokkinn, og at sambandsflokkurin hesaferð vildi ganga langt fyri at ganga krøvum javnaðarfloksins á mæti.

Hetta er ikki rætt. Við at tvihalda um júst hetta, at tað skal rekast borgarligrar sambandspolitikkur í einum landsstýri, har eisini javnaðarflokkurin er við, setti sambandið seg sjálvt uttanfyri. Og við at tvihalda um at bundna uppsparingin ikki skuldi røstast og við at visa tí samhaldsfasta aftur, valdi sambandið stutt og greitt at fara í andstöðu. So her hjálpa eingi krokudilutár í Dimmalætting nú aftan á, at sambandið hevur sett seg sjálvt uttanfyri

alla ávirkan.

Hevði sambandið bara verið eitt sindur meira positivt og minni konservativt, so hevði møguleiga ein samgonga við javnaðarflokkinn blivið úrslitið. Og hevði sambandið nú einaferð med alla viljað ásanna, at einki stendur í stað, og at broytingar, sum eisini gera færoyingar meira sjálvbjargnir, eru naturligar og rættar, so var støðan ein heilt onnur. Men hvussu kann sambandið rokna við at skipa eina samgongu við javnaðarflokkinn, tá flokkurin stendur so rímmarfast við sin konservativa politikk og ongar broytingar góðtekur! 100 ára gamla og grundfesta konservatívisma sambandsfloksins kemur so heldur ikki bara

Framhald á síðu 5